

**Aika**

19.01.2026 klo 10:00 -

**Paikka**

Siikasali, Pohjois-Pohjanmaan liitto, Poratie 5 A, Oulu

**Käsiteltävät asiat**

| Asia | Otsikko                                                                                                               | Sivu |
|------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|
| 1    | Kokouksen avaus, laillisuus ja päätösvaltaisuus                                                                       | 4    |
| 2    | Työjärjestyksen hyväksyminen                                                                                          | 5    |
| 3    | Pöytäkirjantarkastajien valinta                                                                                       | 6    |
| 4    | Elinvoimakeskuksen esittely                                                                                           | 7    |
| 5    | Työterveyshuollon hankinta vuosille 2026-2032                                                                         | 8    |
| 6    | Valtuustoaloite / Selvityksen käynnistäminen vaelluskalahankkeista / Jussinniemi, Flöjt ja muut                       | 13   |
| 7    | EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelman Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 hallinto- ja valvontajärjestelmän kuvaus | 19   |
| 8    | Valmistautuminen vuoden 2027 eduskuntavaaleihin ja hallitusohjelmaan vaikuttamiseen                                   | 21   |
| 9    | Tiedoksiantoasiat                                                                                                     | 23   |
| 10   | Viranhaltijapäätökset ajalta 10.12.2025-13.1.2026                                                                     | 24   |
| 11   | Toimiston antamat lausunnot ajalta 10.12.2025-13.1.2026                                                               | 25   |
| 12   | Kokouksen päättäminen                                                                                                 | 27   |

## Osallistujat

### Läsnä

|                   |                   |
|-------------------|-------------------|
| Nikula Lauri      | puheenjohtaja     |
| Korkeakoski Mikko | varapuheenjohtaja |
| Aalto Esa         | jäsen             |
| Haapaniemi Jarmo  | jäsen             |
| Heikkilä Miika    | jäsen             |
| Hiltunen Pia      | jäsen             |
| Kailo Kaarina     | jäsen             |
| Kangas Antti      | jäsen             |
| Kemppainen Elina  | jäsen             |
| Mattila Pirkko    | jäsen             |
| Mehtälä Timo      | jäsen             |
| Nurro Sari        | jäsen             |
| Suviaro Marjut    | jäsen             |

### Muu läsnäolo

|                   |                                |
|-------------------|--------------------------------|
| Kovaniemi Senja   | maakuntavaltuuston pj.         |
| Laine Sanna       | maakuntavaltuuston 1. vpj.     |
| Jussinniemi Jouni | maakuntavaltuuston 2. vpj.     |
| Koskela Juha      | maakuntavaltuuston 3. vpj.     |
| Rajala Lyly       | maakunnan yhteistyöryhmän pj.  |
| Käsmä Paavo       | maakunnan yhteistyöryhmän vpj. |
| Rämet Jussi       | maakuntajohtaja                |

Saranpää Toni

hallintojohtaja, pöytäkirjanpitäjä

Erkkilä Markus

suunnittelujohtaja

Rajala Tiina

kehitysjohtaja

Hankivaara Arja

viestintä- ja hallintopäällikkö

## **1**

### **Kokouksen avaus, laillisuus ja päätösvaltaisuus**

Mkh 19.01.2026

#### **Asian esittely**

Pohjois-Pohjanmaan liiton hallintosäännön 131 §:n mukaan avattuaan kokouksen puheenjohtaja toteaa läsnä olevat, sekä onko kokous laillisesti koolle kutsuttu ja päätösvaltainen.

Pohjois-Pohjanmaan liiton hallintosäännön 123 §:n 3 momentin mukaan kokouskutsu ja esityslista on lähetettävä vähintään viittä päivää ennen kokousta, elleivät erityiset syyt ole esteenä. Kokouskutsu ja esityslista lähetetään sähköpostitse jäsenille, varajäsenille ja muille, joilla on läsnäolo-oikeus tai -velvollisuus. Maakuntahallituksen kokouskutsut lähetetään tiedoksi myös maakuntahallituksen varajäsenille ja jäsenkunnille.

Kuntalain 103 §:n 2 momentin mukaan muu toimitus kuin valtuusto on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet jäsenistä on läsnä. Läsnä oleviksi katsotaan myös toimituksen jäsenet, jotka osallistuvat kokoukseen sähköisesti.

#### **Maakuntajohtajan esitys**

Suoritetaan kokouksen avaus, todetaan kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

#### **Käsittelytiedot**

#### **Päätös**

**2**

**Työjärjestyksen hyväksyminen**

Mkh 19.01.2026

**Selostus asiasta**

Pohjois-Pohjanmaan liiton hallintosäännön 134 §:n mukaisesti asiat käsitellään esityslistan mukaisessa järjestyksessä, jollei toimitella toisin päätä.

**Maakuntajohtajan esitys**

Hyväksytään ennalta lähetetty esityslista kokouksen työjärjestykseksi.

**Käsittelytiedot**

**Päätös**

### 3

#### **Pöytäkirjantarkastajien valinta**

Mkh 19.01.2026

#### **Asian esittely**

Pohjois-Pohjanmaan liiton hallintosäännön 143 §:n 1 momentin mukaan pöytäkirjan pitämisestä ja sisällöstä vastaa pöytäkirjanpitäjä toimitilimen puheenjohtajan johdolla. Jos puheenjohtaja ja pöytäkirjanpitäjä ovat eri mieltä kokouksen kulusta, pöytäkirja laaditaan puheenjohtajan näkemyksen mukaan.

Mainitun pykälän 2 momentin mukaan pöytäkirjan allekirjoittaa puheenjohtaja ja varmentaa pöytäkirjanpitäjä ja 3 momentin mukaan pöytäkirjan tarkastaa kaksi kullakin kerralla sitä varten valittua toimitilimen jäsentä, jollei toimitilin ole muuta päättänyt.

#### **Maakuntajohtajan esitys**

Valitaan kaksi pöytäkirjantarkastajaa.

#### **Käsittelytiedot**

#### **Päätös**

**4**

**Elinvoimakeskuksen esittely**

Mkh 19.01.2026

PPL/12/00.02.01/2026

**Selostus asiasta**

Pohjois-Suomen elinvoimakeskus on aloittanut toimintansa 1.1.2026. Elinvoimakeskukseen siirtyi suurin osa Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun ELY-keskusten tehtävistä. Elinvoimakeskus hoitaa mm. elinkeinoihin, maaseutuun, liikenteeseen, ympäristöön ja luonnonvaroihin liittyviä tehtäviä. Uudistuksessa ELY-keskusten ympäristön lupa- ja valvontatehtävät siirtyivät valtakunnalliseen Lupa- ja valvontavirastoon sekä julkisen henkilöliikenteen tehtävät Liikenne- ja viestintävirasto Traficomiin. Pohjois-Suomen elinvoimakeskuksella on päätoimipaikka Oulussa ja toimipaikka Kajaanissa. Lisäksi elinvoimakeskuksella on työskentelypaikka Ylivieskassa.

Pohjois-Suomen elinvoimakeskuksen ylijohaja Jaana Korhonen antaa esittelyn kokouksessa.

**Valmistelija**

Maakuntajohtaja Jussi Rämet, p. 040 586 3877

**Maakuntajohtajan esitys**

Maakuntahallitus päättää merkitä asian tiedoksi.

**Käsittelytiedot**

**Päätös**

**5**

**Työterveyshuollon hankinta vuosille 2026-2032**

Mkh 18.08.2025 § 95

**Selostus asiasta**

Pohjois-Pohjanmaan liiton työterveyshuollon hankintasopimus Pihlajalinna Terveys Oy:n kanssa päättyy 31.12.2025. Hankintasopimukseen on sisällytynyt hankintaoptio, jotka on käytetty vuosina 2024 ja 2025. Nykyistä sopimusta ei voida jatkaa, vaan hankinta on kilpailutettava vuoden 2026 alusta lähtien, sillä hankinnan ennakoitu arvo tulee ylittämään hankintalain mukaisen kansallisen kynnysarvon.

Työterveyshuollon palveluhankinta esitetään toteutettavaksi siten, että alan toimijoiden kanssa käydään markkinavuoropuhelu ennen tarjouskilpailun käynnistämistä. Markkinavuoropuhelun avulla voidaan lisätä Pohjois-Pohjanmaan liiton ymmärrystä työterveyshuollon alan viime vuosien kehityksestä, jotta se voidaan huomioida tarjouspyyntöasiakirjoissa ja palvelua määriteltäessä, sekä parantaa kiinnostuneiden markkinatoimijoiden käsitystä Pohjois-Pohjanmaan liiton palvelutarpeista ja mahdollistaa markkinakilpailu.

Hankinta ylittää kansallisen kynnysarvon, joten toimivalta hankinnassa kuuluu maakuntahallitukselle.

**Valmistelija**

Hallintojohtaja Toni Saranpää, p. 040 685 4052

**Maakuntajohtajan esitys**

Maakuntahallitus päättää

1. käynnistää työterveyshuollon hankinnan,
2. valtuuttaa viraston henkilöstön valmistelevaan tarjouspyyntöasiakirjat markkinavuoropuhelun pohjalta ja
3. valtuuttaa hallintojohtajan allekirjoittamaan tarjouspyyntöasiakirjat.

## Päätös

Päätösesitys hyväksyttiin.

Mkh 19.01.2026

PPL/435/02.04.03/2025

## Selostus asiasta

Pohjois-Pohjanmaan liitto julkaisi kutsun työterveyshuoltopalveluita koskevaan markkinavuoropuheluun 10.9.2025 Hilma-järjestelmässä. Määräaika markkinavuoropuheluun ilmoittautumiselle oli 19.9.2025 klo 15.00 mennessä. Määräaikaan mennessä markkinavuoropuheluun ilmoittautuivat Aava ja Pikkujätti Oy, Pihlajalinna Lääkärikeskukset Oy, Suomen Terveystalo Oy, Cor Terveys Oy ja Mehiläinen Oy. Markkinavuoropuhelu käytiin jokaisen mukaan ilmoittautuneen yrityksen kanssa.

Tarjouspyynnön ja sen liiteasiakirjojen luonnokset toimitettiin kahdesti lausuttavaksi markkinavuoropuhelussa mukana olleille yrityksille. Ensimmäinen lausuntopyyntö toimitettiin tarjoajille 3.10.2025 ja lausuntoja pyydettiin 10.10.2025 klo 12.00 mennessä. Määräaikaan mennessä tarjouspyyntöasiakirjoihin jätettiin yksi lausunto. Tarjouspyyntöluonnoksiin tehtiin tarkennuksia ja palvelurajauksia lausuntovaiheen jälkeen ja muokatut tarjouspyyntöasiakirjat toimitettiin tarjoajien uudelleen lausuttavaksi 30.10.2025. Lausuntoja pyydettiin 13.11.2025 mennessä. Tarkennettuihin tarjouspyyntöasiakirjoihin ei annettu lausuntoja.

Tarjouskilpailu järjestettiin Hanselin työterveyspalveluita koskevassa dynaamisessa puitejärjestelmässä. Tarjouspyyntö julkaistiin Hanselin Kisa-Apuri -järjestelmässä 14.11.2025 ja toimitettiin järjestelmässä kaikille puitejärjestelmään hyväksytyille palveluntuottajille. Tarjouspyyntöön liittyvät kysymykset pyydettiin jättämään 28.11.2025 klo 12.00 mennessä. Määräaikaan mennessä tarjouspyyntöasiakirjoihin jätettiin yksi kysymys, johon vastattiin 28.11.2025. Määräaika tarjouspyynnön jättämiselle oli 15.12.2025 klo 12.00. Määräaikaan mennessä tarjouksen jättivät Aava ja Pikkujätti Oy, Pihlajalinna Lääkärikeskukset Oy, Suomen Terveystalo Oy ja Mehiläinen Oy.

Kaikki jätetyt tarjoukset olivat tarjouspyynnön mukaisia ja hyväksyttiin tarjousvertailuun.

Tarjouspyynnön mukaan tarjouksen valintaperuste on kokonaistaloudellinen edullisuus, jossa hinnan painoarvo on täydet 100 pistettä. Hinnat arvioidaan tarjouksen vertailuhinnan perusteella, joka muodostuu tarjouspyynnön mukaiselle hintalomakkeelle. Vertailuhinnaltaan halvin tarjous saa

painoarvon mukaisesti täydet pisteet ja muiden tarjoajien pisteet suhteutetaan vertailuhinnaltaan halvimman tarjoajan tarjoukseen kaavalla: (halvimman tarjoajan vertailuhinta/tarjoajan vertailuhinta)\*painoarvo.

Tarjouksissa ilmoitetut vertailuhinnat ja yllä mainitun kaavan mukaiset ovat seuraavat:

|                                  |                                  |
|----------------------------------|----------------------------------|
| Aava ja Pikkujätti Oy            | 57 565,50 euroa / 99,39 pistettä |
| Pihlajalinna Lääkärikeskukset Oy | 63 762,50 euroa / 89,73 pistettä |
| Suomen Terveystalo Oy            | 57 214,00 euroa / 100 pistettä   |
| Mehiläinen Oy                    | 57 589,14 euroa / 99,35 pistettä |

Tarjouspyynnön mukaisesti halvimman vertailuhinnan esittänyt tarjoaja valitaan sopimustoimittajaksi. Halvinta vertailuhintaa on tarjonnut Suomen Terveystalo Oy.

Tarjouspyynnön mukainen palvelun sopimuskausi alkaa 1.3.2026 ja on voimassa enintään kuusi vuotta. Hankintasopimusta ei vahvisteta tällä päätöksellä, vaan tarjouspyynnön liitteenä ollut hankintasopimus tehdään erikseen kirjallisesti.

#### **Valmistelija**

hallintojohtaja Toni Saranpää, p. 040 685 4052

#### **Maakuntajohtajan esitys**

Maakuntahallitus valitsee työterveyshuollon palvelutuottajaksi Suomen Terveystalo Oy:n, jonka tarjous oli kokonaistaloudellisesti edullisin.

#### **Käsittelytiedot**

#### **Päätös**

Liitteet

Liite 1 Tarjouspyyntö työterveys 2026-2030

- Liite 2 Tarjouspyynnön liite 1 Työterveyspalvelun ehdot
- Liite 3 Tarjouspyynnön liite 2 Asiakkaan hankinnan kohde ja vähimmäisvaatimukset
- Liite 4 Tarjouspyynnön liite 2.1 Työpaikat ja toimipisteet
- Liite 5 Tarjouspyynnön liite 3 Hintalomake - yksikköhintamalli
- Liite 6 Tarjouspyynnön liite 4 Hankintasopimusmalli työterveys
- Liite 7 Tarjouspyynnön liite 5 Alihankkijasäännöt työterveyshuollossa
- Liite 8 Tarjouspyynnön liite 6 JYSE Palvelut, työterveys

#### Oheismateriaali

- Työterveyshuollon tarjous Suomen Terveystalo Oy, 15.12.2025
- Tarjouksen liite 2.1 Työpaikat ja toimipisteet, Suomen Terveystalo Oy, 15.12.2025
- Tarjouksen liite 3 Hintalomake - yksikköhintamalli, Suomen Terveystalo Oy, 15.12.2025
- Tarjouksen liite Terveystalon alihankkijat, Suomen Terveystalo Oy, 15.12.2025
- Tarjouksen liite Toimintasuunnitelma, Suomen Terveystalo Oy, 15.12.2025
- Tarjouksen liite Liikesalaisuudet, Suomen Terveystalo Oy, 15.12.2025
- Työterveyshuollon tarjous, Aava ja Pikkujätti Oy, 15.12.2025
- Työterveyshuollon tarjous osa2, Aava ja Pikkujätti Oy, 15.12.2025
- Tarjouksen liite 2.1 Työpaikat ja toimipisteet, Aava ja Pikkujätti Oy, 15.12.2025
- Tarjouksen liite 3 Hintalomake - yksikköhintamalli, Aava ja Pikkujätti Oy, 15.12.2025
- Tarjouksen liite, Aavan alihankintaprosessikuvaus Mehiläinen 15.12.2025
- Tarjouksen liite, Aavan alihankintaprosessikuvaus Pihlajalinna ja Mehiläinen lääkärivastaanotot, 15.12.2025
- Tarjouksen liite, Aavan alihankintaprosessikuvaus SynlabOy magneettikuvantaminen, 15.12.2025
- Tarjouksen liite, Aavan alihankintaprosessikuvaus VitaLaboratoriot Oy, 15.12.2025
- Tarjouksen liite, Aavan DigiToimintasuunnitelma, 15.12.2025
- Työterveyshuollon tarjous Pihlajalinna Lääkärikeskukset Oy, 15.12.2025

Tarjouksen liite 2.1 Työpaikat ja toimipisteet, Pihlajalinna Lääkärikeskukset Oy, 15.12.2025

Tarjouksen liite 3 Hintalomake - yksikköhintamalli, Pihlajalinna Lääkärikeskukset Oy, 15.12.2025

Tarjouksen liite Yrityksen toimintasuunnitelma, Pihlajalinna Lääkärikeskukset Oy, 15.12.2025

Työterveyshuollon tarjous Mehiläinen Oy, 15.12.2025

Tarjouksen liite 2.1 Työpaikat ja toimipisteet, Mehiläinen Oy, 15.12.2025

Tarjouksen liite 3 Hintalomake - yksikköhintamalli, Mehiläinen Oy, 15.12.2025

Tarjouksen liite Selvitys alihankinnasta, Mehiläinen Oy, 15.12.2025

Tarjouksen liite Työterveysyhteistyön toimintasuunnitelma Mehiläinen Oy, 15.12.2025

Työterveyshuollon hankinnan kysymykset ja vastaukset

Työterveyspalveluiden markkinavuoropuheluilmoitus Hilmassa

Työterveyshuoltopalveluiden markkinavuoropuhelun muistio, Aava 24.9.2025

Työterveyshuoltopalveluiden markkinavuoropuhelun muistio, Terveystalo 26.9.2025

Työterveyshuoltopalveluiden markkinavuoropuhelun muistio, Coronaria 25.9.2025

Työterveyshuoltopalveluiden markkinavuoropuhelun muistio, Mehiläinen 24.9.2025

Työterveyshuoltopalveluiden markkinavuoropuhelun muistio, Pihlajalinna 26.9.2025

6

**Valtuustoaloite / Selvityksen käynnistäminen vaelluskalahankkeista / Jussinniemi, Flöjt ja muut**

Maakuntavaltuusto 09.12.2024 § 30

**Asian esittely**

Maakuntavaltuusto 9.12.2024

Toimenpidealoite

Pohjois-Pohjanmaan liitto toimeenpanee EU:n vesipuitedirektiiviä ja EU:n ennallistamisasetusta mm. pikaisesti palauttamalla kaikki vaelluskalat luonnonmukaisilla ohitusuomilla Oulu- ja Iijokeen, Merikosken kosken palauttamista, Pyhäjoen ja Siikajoen patojen purkua ja Kuusingin kanavan lopullista ennallistamista

Perustelut:

Voimalayhtiöiden rakentamat padot Iijoen ovat olennainen osa alueen energiantuotantoa, mutta ne aiheuttavat myös haasteita vaelluskaloille, kuten lohille. Padot estävät kalojen luontaiset vaellusreitit niiden siirtyessä kutualueille ja takaisin, mikä yksiselitteisesti heikentää kalakantojen elinvoimaisuutta ja vaikuttaa koko joen ekosysteemiin kielteisesti.

Iijoen osalta on toteutettu toimia, joilla on pyritty parantamaan tilannetta. Kuitenkin toimet ovat hyöty-kustannus näkökulmasta tehottomia.

Vaikka tällaiset toimenpiteet ovat askel oikeaan suuntaan, tutkimukset osoittavat, että padot edelleen uhkaavat kalojen elinympäristöjä maailmanlaajuisesti.

On tiedossa ja on tutkimusta siitä, että padot rajoittavat merkittävästi kalojen liikkumista niiden luontaisilla reiteillä, mikä rajoittaa niiden lisääntymiskykyä ja vaikuttaa negatiivisesti koko ekosysteemin toimintaan.

Tekniset ratkaisut ovat tehottomia verrattuna luonnonmukaisiin ratkaisuihin. Lisäksi vallitseva oikeus- ja lakitulkinnat, siitä mitä ja miten voimayhtiöiden tulisi toimia jokien ja vaelluskalojen kanssa, on menossa oikeaan suuntaan, myös tämä vie pohjaa teknisiltä ratkaisuilta hoitaa vaelluskalakantaa ja joki-ekosysteemiä.

EU:n-ennallistamisasetuksen näkökulmasta Oulu-, ja Iijoen vaelluskalojen elinolosuhteiden parantaminen luonnonmukaisilla nousu- ja ohitusuomilla olisi merkittävä teko luonnon kannalta ja lisäksi tuottaa ennallistamisasetuksen vaatimaa ennallistamista. Edistetään Kiiminkijoen, Kuivajoen ja

Olhavanjoen vesistöjen määrittelyä erityisvesistöiksi joissa parannetaan EU:n ennallistamisasetuksen hengessä vedenlaatua uhanalaisten vaelluskalojen kutuolosuhteiden parantamiseksi. Pyhäjoella, Siikajoella ja Kalajoella sekä Koillismaalla selvitetään pienvesivoimaloiden purkua, ja edistetään luonnonmukaisia ohitusuomia ja koskikunnostuksia sekä vedenlaadun parantamista.

lijoen kaltaisilla joilla tarvitaan luonnonmukaisia ohitusreittejä, jotka mahdollistavat kalojen esteettömän vaelluksen niiden luontaisilla reiteillä. Tämä edellyttää kokonaisvaltaista lähestymistapaa, jossa huomioidaan sekä alavirtaan että ylävirtaan suuntautuva kalojen liike. Tällaiset ohitusreitit eivät ainoastaan edistä kalojen eloonjäämistä ja lisääntymistä, vaan ne voivat myös parantaa paikallista kalastusta ja matkailua, mikä hyödyttää alueen taloutta ja säilyttää sen luonnon monimuotoisuuden.

Ongelmana on voimalaitosten omistajien nuukuus padotusta vedestä, kun luonnonmukaisessa purossa juoksevaa vettä ajatellaan menetettynä tehona.

Lohi lijokeen 2 -hanke ja vastaavat toimenpiteet ovat siis tärkeitä, mutta niiden tehokkuutta ja kattavuutta tulee jatkuvasti arvioida ja kehittää, jotta voidaan varmistaa lijoen kalakantojen ja koko ekosysteemin terveys ja kestävyys pitkällä tähtäimellä.

Jotta Lohi lijokeen todella palaa tarvitaan luonnonmukaisia nousu uomia/puroja jolla kalat voivat ohittaa voimalaitokset.

Esitämme toimenpideoitteena, että Pohjois-Pohjanmaan liitto käynnistää selvityksen hankkeesta jossa lijokeen ja Oulujokeen tehtäisiin luonnonmukaiset ohitusreitit vaelluskaloille ja ympäristövirtaamat vanhoihin kuiviin uomiin

Lisäksi esitämme toimenpideoitteena selvitystä hankkeesta, joilla tuettaisiin pienempien voimalaitosten ohittamista tai purkua – esimerkkinä Pyhäjoen Hourukoski jonka teho on 0,5MW eli kymmenes osa yhdestä nykyaikaisesta tuulivoimalasta.

Oulussa 9.12.2024

Jouni Jussinniemi ja Mika Flöjt

Vasemmistoliiton valtuustoryhmä

Vihreiden valtuustoryhmä

### **Puheenjohtajan esitys**

Maakuntavaltuusto lähettää aloitteen maakuntahallituksen käsiteltäväksi.

### **Päätös**

Maakuntavaltuusto lähetti aloitteen maakuntahallituksen käsiteltäväksi.

Merkittiin, että Pekka Kainua, Liisa Ojantakanen ja Tiina Hanhikorpi poistuivat kokouksesta asian käsittelyn aikana klo 12.52.

Mkh 17.12.2024 § 207

### **Valmistelija**

Hallintojohtaja Toni Saranpää, p. 040 685 4052

### **Maakuntajohtajan esitys**

Maakuntahallitus päättää, että aloite lähetetään suunnittelu ja osaaminen -vastuualueen valmisteltavaksi.

### **Päätös**

Päätösesitys hyväksyttiin.

Merkittiin, että Janne Kuoppamäki poistui asian käsittelyn aikana klo 12.23.

Mkh 19.01.2026

PPL/620/00.01.03/2024

## Selostus asiasta

Pohjois-Pohjanmaan liitto edistää osaltaan EU:n ennallistamisasetuksen toteuttamista ja vesipuitedirektiivin toimeenpanoa. Kuitenkin käytännön toimet toteuttavat suurelta osin muut toimijat ja seurantavastuu on pitkälti valtion toimijoilla. Pohjois-Pohjanmaan maakuntaohjelmassa 2026–2029 on laajasti huomioitu maakunnan ympäristö ja luonto. Maakunnassa edistetään laadukasta ja vetovoimaista ympäristöä ja turvataan luonnon monimuotoisuutta. EU:n ennallistamisasetuksen toimeenpanoa valmistellaan valtakunnallisesti.

Pohjois-Pohjanmaan maakunnassa on tehty monia tärkeitä vaelluskalojen elinolosuhteita parantavia toimenpiteitä viime vuosina: virtavesikunnostuksia, kalateitä, vanhojen jokiuomien vesittämiä, kalastuksen säätelytoimenpiteitä jne. Pohjois-Pohjanmaan liitto ei lähtökohtaisesti ole tällaisten toimenpiteiden ensisijainen toteuttaja. Pohjois-Pohjanmaan liitolla on kuitenkin ollut tärkeä rooli lijoen vaelluskalahankkeiden hallinnoijana viime vuosien aikana. Rooli on muotoutunut lijoen otta - hankkeen (lijoen vesistövisio) hallinnoinnin pohjalta.

Mikäli Pohjois-Pohjanmaan liiton roolia laajennettaisiin vaelluskalatoimenpiteissä myös muille jokialueille, vaatisi se rahoituksen hakemista näihin hankkeisiin, omarahoituksen kattamista kuntarahoituksella ja liiton nykyisten henkilöstöresurssien kasvattamista. Pohjois-Pohjanmaan liitto katsoo luontevaksi, että maakunnan vaelluskalahankkeissa on laajasti eri toteuttajia ja että hanketoimintaa ei keskitetä yhdelle toimijalle kuten maakuntaliitolle. On olennaista, että hanketoiminta ponnistaa paikallisesta aktiivisuudesta ja tietämyksestä.

Pienten patojen purku/käytöstä poistaminen on yleistynyt ympäri Suomea, myös Pohjois-Pohjanmaalla. On oletettavaa ja toivottavaa, että tarpeettomien tai energiatuotannon kannalta vähämerkityksisten patojen käytöstä poistaminen jatkuu. Kukin kohde tulee kuitenkin tarkastella erikseen ja on tehtävä kustannustehokkaita ratkaisuja eri intressit huomioiden.

Valtuustoaloitteeseen pohjautuen Pohjois-Pohjanmaan liitto järjesti ”Pohjois-Pohjanmaan jokivesistöt ja vaelluskalat” -tilaisuuden marraskuussa 2025. Tilaisuudessa esiteltiin Pohjois-Pohjanmaan liitossa aiemmin valmistunut selvitys ”Vaelluskalojen luontaisen elinkierron palauttamismahdollisuudet Pohjois-Pohjanmaan jokivesistöissä” ja tarkasteltiin maakunnan vaelluskalajokien tilaa ja niihin kohdistuvia paineita vesienhoitonäkökulmasta. Lisäksi käsiteltiin tapausesimerkkeinä Liminkaojaa ja Pattijokea. Tilaisuudessa oli noin 30 osallistujaa maakunnan eri alueilta ja he edustivat laajasti eri sidosryhmiä (mm. kunnat, kalatalousalueet, yhdistykset, ELY-keskus, Luonnonvarakeskus). Tilaisuus sai positiivista palautetta ja vastaava tilaisuus toivottiin järjestettävän uudestaan esimerkiksi vuosittain tai 1–2 vuoden välein. Pohjois-Pohjanmaan liitto sitoutuu tilaisuuksien järjestämiseen.

Kun elvytetään uhanalaisia vaelluskalakantoja, on tärkeää huomioida, että kalakannat eivät elvytysvaiheessa useinkaan kestä kalastusta. Kalastusmatkailu ei ole ensisijainen lähitulevaisuuden

tavoite esimerkiksi lijoen vaelluskalahankkeissa. Mikäli maakunnan jokien vaelluskalakannat elpyvät vuosien saatossa, voidaan kalastusta vähitellen avata. Usein elvytysvaiheessa tarvitaan pikemminkin voimakkaampaa kalastuksen säätelyä.

lijoen Haapakosken voimalaitoksen yhteyteen on rakennettu Suomen ensimmäinen smolttien alasvaellusreitti osana Pohjois-Pohjanmaan liiton hallinnoimia lijoen vaelluskalahankkeita. Lohi lijokeen 2 -hankkeessa kehitetään ja tutkitaan reitin toimintaa monin tavoin. Muita hankkeen toimenpiteitä ovat mm. pienpoikasten istuttaminen sekä nousukalojen ja smolttien ylisiirrot. Kesällä 2025 smoltteja saatiin Haapakoskella kiinni yli 8600 kpl ja ne kuljetettiin patojen ohi merivaellukselle. Alasvaellusreitti vaikuttaa lupaavalta ratkaisulta. Tarvitaan kuitenkin lisätutkimuksia, jotta voidaan tehdä päätöksiä siitä, onko ratkaisu toteuttamiskelpoinen myös lijoen alaosan muilla padoilla. Lijoella tehtävä tutkimus hyödyttää myös muita rakennettuja jokia. Lohi lijokeen 2 -hanke jatkuu syksyyn 2027.

lijoen pääuoman alaosan voimalaitosten kalatalousvelvoitteiden muuttamista käsitellään tällä hetkellä Vaasan hallinto-oikeudessa. Velvoitemuutos etenee omana prosessinaan ja siitä aikanaan tuleva ratkaisu ohjaa lijoen vaelluskalakantojen elvyttämistä.

lijoen pääuoman alimmalle voimalaitokselle ja säännöstelypadolle on suunniteltu kalatiet. Kalateiden rakentamiselle on voimassa olevat vesiluvat. Raasakan vanhaan uomaan valmistui syksyllä 2025 mittava mallinnustyö, jossa tarkasteltiin vanhan uoman mahdollisuutta toimia lohien ja taimenten lisääntymis- ja poikastuotantoalueena ja vaellusreitinä. Raasakan voimalaitoksella on myös käytössä kalasydän-kalatie, joka voi toimia vähintään myöhemmin rakennettavia kalateitä tukevana ratkaisuna ja sitä hyödynnetään jo nykyisellään lohien ja taimenten ylisiirtopyynnissä. Raasakan osalta seuraava vaihe on päättää toteutettava kokonaisratkaisu patojen ohittamiseksi.

Jokainen kalatie tulee rakentaa tapauskohtaisesti huomioiden patoympäristö. Luonnonmukaisia kalateitä voidaan pyrkiä tekemään, mutta usein niihinkin joudutaan rakentamaan teknisiä osuuksia. Kalatieratkaisut tulee tehdä toiminnallisuus/tehokkuus edellä, riippumatta kalatietyypistä.

Oulujoella keskeisin lähitulevaisuuden toimenpide on edelleen selvittää Merikosken alueen jatkuvaa vesittämistä. Vesittämällä olisi merkittäviä positiivisia vaikutuksia vaelluskaloille ja vesiympäristölle. Asiassa on kuitenkin huomioitava monet tekniset ja taloudelliset kysymykset.

Pohjois-Pohjanmaan liitto näkee maakunnan vaelluskalakantojen elvyttämisen tärkeänä. Vaelluskaloilla on tärkeä rooli niin ekologisesti, sosiaalisesti, kulttuurisesti ja taloudellisesti. Elvyttämistyö vaatii eri toimijoiden pitkäjänteistä sitoutumista. Vaelluskalat tarvitsevat laadukkaita lisääntymisympäristöjä, joten vedenlaadulla on suuri merkitys kokonaisuudessa. Patojen ohittamisen/purkamisen, virtavesikunnostusten ja muiden toimenpiteiden ohella tarvitaankin jatkossa entistä enemmän panostusta valuma-alueilla tehtäviin toimenpiteisiin. Tähän EU:n ennallistamisasetus tuonee lisää resursseja.

Yhteenvetona valtuustoaloitteen esityksistä todetaan seuraavaa:

lijoen käynnissä oleva kalatalousvelvoitteiden muutosprosessi määrittää pitkälti lijoelle tehtävien toimenpiteiden (vaellusyhteydet, pienpoikasistutukset ja muut tukitoimet) suunnan ja vastuut. Oulujoella aloitteen mukaisia toimia on selvitetty (Kalastonhoidon kehittäminen Oulujoen vesistöissä, Härkönen ym. 2023). Oulujoen kalateihin liittyvistä toimenpiteistä vastaavat ensisijaisesti muut organisaatiot kuin Pohjois-Pohjanmaan liitto.

Pienempien voimalaitosten ohittaminen ja purku tapahtuu aina tapauskohtaisesti ja edellyttää aluelähtöistä aktiivisuutta. Pohjois-Pohjanmaan liitto edistää asiaa ensisijaisesti ajankohtaista tietoa seuraamalla, välittämällä ja kutsumalla toimijoita säännönmukaisesti yhteen. Maakunnan liiton roolin kasvattaminen edellyttäisi käytännössä hankerahoituksen, vastinrahana olevan kuntarahoituksen sekä henkilöstöressurssien kasvattamista. Maa- ja metsätalousministeriön, ympäristöministeriön sekä valtion aluehallinnon rooli asiassa on keskeinen.

#### **Valmistelija**

Suunnittelujohtaja Markus Erkkilä, p. 040 685 4045, Projektipäällikkö Mirko Laakkonen  
p. 040 685 4036

#### **Maakuntajohtajan esitys**

Maakuntahallitus antaa valtuustoaloitteeseen selostusosan mukaisen vastauksen.

#### **Käsittelytiedot**

#### **Päätös**

**7**

**EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelman Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 hallinto- ja valvontajärjestelmän kuvaus**

Mkh 19.01.2026

PPL/187/04.03.00/2021

**Selostus asiasta**

Rakennerahasto- ja kansallisten rahoitusvälineiden hallinnon ohjaamiseksi laaditaan hallinto- ja valvontajärjestelmän kuvaus. Hallinto- ja valvontajärjestelmän kuvauksessa määritellään:

- Välittävän toimielimen hallinto- ja valvontajärjestelmää koskevat yleiset tiedot
- Välittävän toimielimen prosessien kuvaus
- Haku-, valinta- ja päätösprosessi
- Hankkeen toteutuksen tukeminen ja seuranta
- Riskienhallinnan toimeenpano menojen varmentamisessa
- Maksatusprosessi
- Paikan päällä tehtävät varmennukset
- Jälkiseuranta
- Takaisinperintä ja muut jatkotoimenpiteet
- Sääntöjenvastaisuuksien käsittely ja raportointi
- Kirjanpito toiminnolle tilinpäätöstä varten vahvistettavat tiedot
- Tarkastusviranomaisen tarkastusraporttien sekä muiden tarkastusten tulosten käsittely.

Hallinto- ja valvontajärjestelmän kuvauksen allekirjoittaa maakuntajohtaja. Hallinto- ja valvontajärjestelmää pidetään yllä jatkuvana prosessina ja tarkastellaan erityisesti puolivuositain. Hallinto- ja valvontajärjestelmän kuvaus tuodaan tiedoksi maakuntahallitukselle. EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelman Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 hallinto- ja valvontajärjestelmän kuvaus on päivitetty toimijamuutosten, hallintosääntömuutosten, riskienhallinnan ja hallinto- ja valvontaviranomaisen ohjauskäynnin huomioiden osalta.

**Valmistelija**

Kehitysjohtaja Tiina Rajala p. 040 658 4033

### **Maakuntajohtajan esitys**

Merkitään tiedoksi.

### **Käsittelytiedot**

### **Päätös**

Oheismateriaali

Hallinto- ja valvontajärjestelmän kuvaus 12.1.2026

**8**

**Valmistautuminen vuoden 2027 eduskuntavaaleihin ja hallitusohjelmaan vaikuttamiseen**

Mkh 19.01.2026

PPL/11/00.07.05/2026

**Selostus asiasta**

Seuraavat eduskuntavaalit pidetään huhtikuussa 2027. Pitkäjänteisellä ja systemaattisella vaikuttamistyöllä tulee varmistaa, että Pohjois-Pohjanmaan ja pohjoisen ääni kuuluu vahvasti tulevan hallitusohjelman valmistelussa.

Pohjoisen Suomen ohjelma muodostaa edelleen ajankohtaisen rungon Pohjois-Pohjanmaan liiton vaikuttamisen keskeisistä teemoista. Vuoden 2026 ensimmäisellä puoliskolla on tarpeen muodostaa maakunnalliset priorisoidut tavoitteet, niiden viestinnällistäminen (pääviestit, taustamuistiot, kohderyhmäkohtaiset tiivistelmät) ja laatia strateginen viestintä- ja vaikuttamissuunnitelma eduskuntavaaleihin ja hallitusohjelmaan vaikuttamiseksi.

Pohjois-Pohjanmaan liitto on valmistautunut eduskuntavaaleihin ja tulevaan hallitusohjelmaan vaikuttamiseen mm. kuntakierroksille, sidosryhmien tapaamisilla ja analyysillä aiemmista hallitusohjelmataavoitteista ja niiden ajankohtaisuudesta. Käynnissä on myös useita edunvalvonnan agendan muodostamiseen tähtääviä prosesseja niin ylimaakunnallisella kuin maakunnallisella tasolla.

Asia esitellään kokouksessa.

**Valmistelija**

Maakuntajohtaja Jussi Rämet, p. 040 586 3877, Suunnittelujohtaja Markus Erkkilä, p. 040 865 4045

**Maakuntajohtajan esitys**

Maakuntahallitus käy asiasta evästyskeskustelun.

**Käsittelytiedot**

**Päätös**

**9**

**Tiedoksiantoasiat**

Mkh 19.01.2026

**Selostus asiasta**

- Henkilöstöpäälliköltä siirtyvät vastuut ja tehtävät

**Maakuntajohtajan esitys**

Merkitään asiat tiedoksi.

**Käsittelytiedot**

**Päätös**

10

**Viranhaltijapäätökset ajalta 10.12.2025-13.1.2026**

Mkh 19.01.2026

**Selostus asiasta**

Pohjois-Pohjanmaan liiton viranhaltijat ovat tehneet hallintosäännön ja maakuntahallituksen päätösvallan delegoinnin (mkh 27.10.2025 § 134) perusteella oheiset toimeenpanopäätökset.

**Maakuntajohtajan esitys**

Merkitään tiedoksi. Maakuntahallitus ei käytä kuntalain 92 §:n mukaista otto-oikeutta.

**Käsittelytiedot**

**Päätös**

Oheismateriaali

Luottokortin käyttöoikeuden myöntäminen vs. kansainvälisten asioiden päällikölle

Aluekehityspäällikön virkavaalin vahvistaminen

**11**

**Toimiston antamat lausunnot ajalta 10.12.2025-13.1.2026**

Mkh 19.01.2026

**Selostus asiasta**

Pohjois-Pohjanmaan liiton toimisto on antanut oheiset lausunnot.

Lausunto Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle Kivinevan tuuli- ja aurinkovoimahankkeen ja hankkeen sähkönsiirron ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta (Siikalatva, Haapavesi, Raahe) (Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen lausuntopyyntö (POPELY/861/2023) 16.10.2025)

Lausunto Siikalatvan kunnalle Siikalatvan Kivinevan tuuli- ja aurinkovoimapuiston osayleiskaavan valmisteluvaiheesta (kaavaluonnos) (Siikalatvan kunnan lausuntopyyntö 24.11.2025)

Lausunto Kuusamon kaupungille Souvasaaren ranta-asemakaavan luonnoksesta, Kuusamo (Kuusamon kaupungin lausuntopyyntö 19.11.2025)

Lausunto Pohjois-Savon ELY-keskukselle Fingrid Oyj:n Harjulinjan 2 x 400 + 110 kV:n voimajohtohankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta (Pohjois-Savon ELY-keskuksen lausuntopyyntö (POSELY/107/2025) 17.11.2025)

Lausunto Utajärven Ponteman tuulivoimapuiston osayleiskaavan toisesta kaavaehdotuksesta (Utajärven kunnan lausuntopyyntö 5.12.2025)

Lausunto Pyhäjärven kaupungille Pyhäjärven Leppämäen tuulivoimapuiston osayleiskaavan ehdotusvaiheesta (Pyhäjärven kaupungin lausuntopyyntö 3.12.2025)

Lausunto Kalajoen kaupungille Kalajoen Linnanharjun tuulivoimapuiston osayleiskaavan ehdotuksesta (Kalajoen kaupungin lausuntopyyntö 11.12.2025)

Lausunto valtiovarainministeriölle luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi hankintatietovarannosta ja siihen liittyviksi laeiksi (Valtiovarainministeriön lausuntopyyntö (VN/2215/2025) 12.11.2025)

**Maakuntajohtajan esitys**

Merkitään toimiston antamat lausunnot tiedoksi.

## Käsittelytiedot

## Päätös

**12**

**Kokouksen päättäminen**

Mkh 19.01.2026

**Maakuntajohtajan esitys**

Päätetään kokous.

**Päätös**